

Predikan

Jungfru Marie bebådelsedag 2013, årg. 2

Psalmer: 481, 164, 143, 349:2-4, 15:3-4.

Pär-Magnus Möller

Plötsligt har Guds rike, på ett lika konkret sätt som en gång i paradiset, tagit plats på jorden. Liksom Adam och Eva en gång kunde se Gud ansikte mot ansikte, så kan mänskligheten efter denna stund göra detsamma. Paradisets slutna portar är en gång för alla öppnade och Gud vandrar än en gång mitt ibland oss. Och porten är Maria, Guds moder.

Sedan den dag då Gud tvingades stänga paradiset portar för att människan inte skulle komma åt att äta av den frukt som gav henne evigt liv, och så låta den synd som nu bodde i henne genom olydnaden också få evigt liv, har Gud inte haft annat i åtanke än att bereda sitt folk för denna stund då paradiset port på nytt skulle öppnas och Gud skulle få se oss - och vi se honom - ansikte mot ansikte.

Gud kallade Abraham ut ur sitt folk och gav honom löftet om ett stort folk och ett land. Han ledde folket, gav det domare, kungar, profeter och präster och lärde det att lyda. Han räddade folket från fienden och ledde det genom öknen till det utlovade landet, han gav det sin välsignelse i allt. Och nu var tiden inne; Han hade utvalt en flicka från en oansenlig by som kallades Nasaret. Hon var ogift, men trolovad – vilket betydde att hon hade den trygghet som hon behövde, men hon hade ännu inte legat med sin blivande man.

I vår sexualbesatta tid fastar vi gärna i det faktum att hon var jungfru. De som vill verka moderna säger gärna att kyrkan har problem med sexualiteten och förtrycker den sexuella glädjen genom att inte bekänna att Jesus blev till genom ett vanligt samlag. ”–Vad är det för fel på vanligt sex?” frågar man. Men saken är den att det i det här fallet inte alls handlar om sex utan om Guds väsen. Att kyrkan säger att det är viktigt att Jesus blev född av en jungfru handlar alltså inte på något sätt om att det är fel med sex – sexualiteten är ju given av Gud liksom hungern eller törsten eller behovet av andra människor och är alltså något gott.

Men med Jesu födelse är det annorlunda än med andra barns födelse. Vi som sitter här i dag blev till när sperman och ägget möttes i livmodern. Före det tillfället fanns vi inte. Konceptionsögonblicket är alltså vår skapelsestund. Genom konceptionen kom ditt DNA till och du blev en unik person på ont och gott; Du bär med dig de anlag som härstammar från skapelsen då Gud tänkt ut dig – men du bär också med dig anlag som härstammar från syndafallets tid. Du är alltså kodad av både Gud och av den skada som den onde åsamkat världen. Det är därför du gör det onda fastän du inte vill det. Du är en dubbelnatur som samtidigt säger både ja och nej till Herren.

Med Jesus är det annorlunda – han blev inte till genom ett samlag – han fanns redan före det att han tog plats i Marias livmoder. I den nicenska trosbekännelsen, som jag tänkte att vi dagen till ära skall stämma in i efter predikan, står det:

”Vi tror... på en enda Herre, Jesus Kristus, Guds enfödde Son, född av Fadern före all tid, Gud av Gud, ljus av ljus, sann Gud av sann Gud, född och icke skapad av samma väsen som Fadern, på honom vilken genom allt är skapat; som för oss människor och för vår salighets skull har stigit ned från himmelen och tagit mandom genom den Helige Ande av jungfrun Maria och blivit människa...”

Det är värt att reflektera över detta. Jesus är född av Fadern före all tid. Det betyder att kyrkan bekänner att Jesus fanns före all tid – han är av evighet – han är Gud. Jesus är inte skapad av Gud, så som vi är, han tillhör inte skapelsen. Jesus tillhör evigheten, himmelen. Det är därför vi kan ana Jesus så många gånger i gamla testamentet – överallt dyker Jesu kännetecken upp – och de gamle liksom såg den osynlige – de erfor Jesu närvaro – och därför kunde de tro. Jesus fanns ju redan då.

Men det stora för oss är att Jesus stigit ner från himmelen – dvs han har lämnat evigheten och för vår skull äntligen trätt in i tiden för att hämta oss till honom och försona allt med honom. Gud behövde bli som en av oss för att gå in i vårt ställe och ta på oss allt det onda vi gjort. Om Maria inte varit jungfru hade Jesus, liksom alla vi andra, fått bära med sig det DNA som är skadat av syndafallet – han hade varit en dubbelnatur som både sa ja och nej till Guds uppdrag samtidigt, men nu blev det inte så;

Guds son, Kristus Jesus, som vi har förkunnat bland er, ..., han var inte både ja och nej, i honom finns bara ett ja. Ty alla Guds löften har fått sitt ja genom honom. 2 Kor 1:19-20

Jesus var redan till när han blev människa i Marias mage. Han blev inte till där i livmodern utan det som hände var att han där fick en kropp och blev människa genom Maria. Maria blev det kärll som Gud nyttjade för att nå oss – hon blev porten. Längre än så kan vi inte gå i vår tanke – resten är ett mysterium – och kommer så att alltid förbli. Resten är inte till att förstå utan att beskåda, att tro.

Varför är då detta så viktigt i förståelsen kring vem Jesus är?

Låt mig ge ett exempel:

Om man betalar borgen för någon som gjort något brott, får man själv inte vara dömd eller brottsling. Den som själv är dömd har inte det förtroendekapital som behövs. Om Jesus varit syndare och dömd av synden som alla vi andra hade han

inte kunnat betala borgen för oss, hade han inte kunnat friköpa oss, för han hade inte haft täckning för det eftersom han är själv dömd. Då hade vi fortfarande varit kvar i synden och utan möjlighet till räddning. Men nu är det ju inte så. Eftersom Jesus är Gud, fri från synden, kan han som människan Jesus betala vår skuld.

En reflektion över inkarnationens mysterium så här i fastan är det faktum att Jesu födelse som människa och hans död på korset hänger tätt, tätt tillsammans. Jesus lämnar himlarnas himmel för att födas som en av oss, kalla oss, rädda oss genom sin egen död – och öppna vägen för oss till himmelens eviga glädje.

Alla bilder av inkarnationens mysterium är ofullkomliga, även denna – men kanske ger den en vy av vad det stora undret betyder.

Men vad betyder då detta för oss i dag – är detta inte bara en massa teologiska hårklyverier?

Det vill jag förstås inte påstå. Maria som jungfru och inkarnationens och försoningens mysterium handlar om att lära känna Jesus på djupet. Vi lever i en tid som gärna vill göra Jesus till en ytlig profet bland många andra – man vill förvandla honom till en vis man bland många andra. Det är lätt att man i den iveren förvandlar Jesus till någon slags morlapredikant som skall berätta hur vi skall leva. Inkarnationens mysterium hjälper oss att bli befriade från sådana tankar. Inte kom Jesus till jorden för att berätta hur vi skall göra – det vet vi ju redan – det har vi både våra samveten, profeterna och skrifterna till. Jesu uppdrag är ett annat; att öppna paradiset portar för oss.

Genom Maria kommer han oss till mötes – och fylld av kärlek och förväntan vill han möta dig, stödja dig i den kamp du har att utkämpa, rusta dig, förbinda dina sår, leda dig, och älska dig. Han kommer inte med livets pekpinningar utan med den blick som upprättar allt – och med den hand som leder dig hem.

Du är insatt i ett historisk skeende av en Gud som älskade dig innan du ens var född. Liksom Maria. Jag tänker att evangelisten Lukas ord är Marias egna. Han har lyssnat till henne när hon på kvällarna berättade om den underliga upplevelsen. Nu var hon äldre, Jesus hade både dött och uppstått och hon hade fått se att Guds barmhärtighet och kärlek var ännu större än hon trodde den dag då ängeln var på besök. Gud hade räknat med henne utan att hon behövt göra något annat än att gå in i det givna uppdraget som Gudaföderska.

Du är insatt i samma skeende – du är en del av Guds historia och vilja.

Ibland säger vi att Maria sade ja till Guds uppdrag att föda Guds son. Så skriver faktiskt inte evangelisten Lukas. Ängeln frågar inte efter Marias vilja – han konstaterar bara hur det är – och Maria konstaterar från sin sida hur det är: *Jag är Herrens tjänarinna, må det ske med mig så som du har sagt.* Marias ja handlar egentligen bara om att acceptera Guds plan med henne. Hon såg att Gud räknar med henne – liksom han räknar med dig. Gud är inte opersonlig ide om hur tillvaron skall vara – utan han söker relation med dig, han vill leva med dig, i dig, dela ditt liv – liksom han vill att du skall dela hans.

Nu kommer han snart till dig i nattvardens mysterium. Han frågar inte efter om du är värdig eller inte, han frågar inget – han ser genom din utsträckta hand eller sin öppna mun att du hungrar efter honom. Och han vill komma dig nära – han har längtat efter det sedan den dag då han tvingades stänga paradiset portar. Genom Maria och genom Kristi kyrka är de på nytt öppna – och du är välkommen hem.

(Nicenska trosbekännelsen)